

Kambodzan kansan uskonnollisuutta eivät sodat tai julmuudet ole vaimentaneet.

Upeita nähtävyyksiä ja julmaa historiaa - KAMBODZA

10.6.2026 0.00

Kambodza houkuttelee pistäytymään, vaikka se ei varsinainen valmismatkakohde ainakaan vielä ole. Huolimatta siitä, että palvelutarjonta ja asenne matkailijoita kohtaan ovat vielä lapsenkengissä, maa on upea ja sen nähtävyydet ainutlaatuisia.

Teksti ja kuvat: ANNI KOTKAMAA

Kambodzan rankka historia selittää monia asioita, joten kaikista matkailijoiden kohtaamista kiemuroista ei kannata ottaa pultteja. Sota ja sorto ovat syösseet maan köyhyyteen, vaikuttaneet ihmisten mieliin ja mentaliteettiin. Mutta maan erikoinen historia ja kansan poikkeuksellisen hurjat kokemukset ovat tehneet Kambodzasta kiehtovan kohteen.

Vaikka matkailupalvelut ovat vielä lapsenkengissä, suhtaudutaan Kambodzassa länsimaalaisiin innostuneesti. Päinvastoin kuin Vietnamissa, Phnom Phenissä myydään merkkitarvikkeita ja siellä on kansainvälisiä liikeketoja kuten McDonald's, Coca Cola ja KFC. Liikkeet ovat ulkomaalaisten perustamia ja omistuksessa.

Varattomat kambodalaiset ottavat vastaan mitä saavat, heillä ei ole varaa kielteisiin periaatteisiin länsimaalaisia kohtaan. He haluavat palavasti mukaan hyvinvoinnin kehitykseen.

Pääkaupunki Phnom Penhin keskustassa huomaa maan elävän voimakasta kehityskautta. Kahden miljoonan asukkaan *Aasian Pariisi* on remonttimiehen unelma ja remonttimiehiä kaupungissa viliseekin. Paikoin kohde muistuttaa Bangkokia, joka on kehityksen esikuva koko Kaakkois-Aasiassa. Yllättäviä ovat asvaltoituidet, joita ei oppaiden mukaan olisi pitänyt olla. Toinen toistaan korkeampia taloja rakennetaan kovaa vauhtia. Tuntuu, että rutiköyhyydestä nouseva maa on ulkomaisten investoijien lempilapsi. Jopa Hollywoodin tähdet puhuvat Kambodzan puolesta ja jotkut superjulkikkiset ovat hankkineet sieltä ottolapsen.

Kambodzan luonto on huikean kaunis.

Maasta on kehittymässä sekä vaativien luksusmatkailijoiden että pikkurahalla liikkuvien reppumatkailijoiden matkakohde. Jo nyt se on sopiva parin päivän pikaretkikohde Thaimaasta tai Vietnamista. Nähtävyydet ovat hurjimmasta päästä.

Phnom Penhissä sijaitsevaa kidutusmuseota ei voi ohittaa. Rakennus on alunperin ollut koulu, sittemmin sinne sijoitettiin punakmeerien julmuudesta kuuluisa kidutuskeskus.

Nyt rakennus on matkailijoita koukuttava, kiinnostava museo. Kidutuskammiot ovat niin järkyttävää nähtävää, että heikkohermoisten kannattaa korkeintaan vain kurkistaa sisälle. Tapettujen luettelot ja kidutettujen kuvat esittävät vankeja vauvasta vaariin. Nuorin vanki on 18 kuukauden ikäinen sarjanumerolla varustettu vanki eikä vain äitinsä mukana oleva lapsi. Lapsivankien kuvat pysäyttävät ja kuristavat kurkkua. 1975-79 hallinnut **Pol Pot** tappoi teloituksin, kidutuksin ja nälän avulla 1,7 miljoonaa oman maansa kansalaista. Vieläkin kommunistijohtaja Pol Potin ja hänen pääministerinsä **Lon Nollin** nimien mainitseminen saa kambozdaalaiset kalpenemaan kauhasta.

Pääkaupunkiin matkaavan kannattaa tutustua Lonely Planetin esittelemiin nähtävyyksiin, koska niitä ei ehkä muuten löydä. Kaupungin merenpuoleinen osa on ehditty rakentaa jo matkailijoita varten. Alkuperäistä vanhaa ja köyhää kaupunkia kannattaa katsoa järven puolelta. Siellä näkee tavallisen kansan elämää. Järvenpuoleisten ravintoloiden, majapaikkojen ja markkinapaikkojen hinnat ovat huomattavasti turistihintoja edullisemmat. Jos ei ole nirppanokka, yöpyminen maksaa kolme dollaria.

Kambodzasta on helppo löytää syötävää ja tekemistä kukkarolle sopivaan hintaan.

Jos haluaa nähdä alkuperäisen Kambodzan, kannattaa pitää kiirettä, sillä rosoja silotellaan kovaa vauhtia. Veden päälle rakennetut laituriravintolat ovat yksinkertaisia, mutta silmiä hivelevän hienoja paikkoja. Katujen varsilla vilisee kauppiaita ja kerjäläislapsia. Itse annoimme lantteja kerjäläisille, joilta maamiina oli vienyttä raajan tai useamman. Heillä ei ollut muuta keinoa elättää perhettään kuin kerjääminen.

Erityinen helmi Kambodzassa on Angkor Watin 1100-luvulla kuningas Suryavarman rakentama luostari ja temppelirauhoalue, jonne pääsee jopa yöbussilla. Heräsimme aamulla hyvin nukutun yön jälkeen bussin päätepysäkillä Siem Reapin kylässä, joka sijaitti temppelialueen kupeessa. Temppelilylässä vierailivat niin paikalliset kuin ulkomaalaisetkin matkailijat. Alun perin hindulainen, mutta myöhemmin buddhalaiseksi muutettu luostari on edelleen suosittu pyhiinvaelluspaikka. Temppelin silhuetin löytää jopa Kambodzan lipusta.

Alueella on paljon nähtävää, vaikka varkaat ovat vieneet patsaista osia ja monia rakennuksia täytyy pelastaa viidakon kasvillisuudelta. Alueen yllä leijuu epätodellinen tunnelma, sillä se on paikka, jota ei voi verrata mihinkään muuhun ennen nähtyyn.

KAMBODZA FAKTAT:

Lippu

Valtiomuoto: perustuslaillinen monarkia, yhteiskuntaa jälleenrakennetaan 30 vuotta kestäneen sisällissodan, väestöriistojen ja massamurhien jälkeen

Asukasluku: 13,5 milj.

Pinta-ala: 181 000 km²

Yksityisyritteliäisyys tuo kaivattuja työpaikkoja. Taustalla yksi monista rakennuksista, joita Phnom Penhissä nousee kahden miljoonan asukkaan kaupunkiin.

Kambodzan viehätyys yllättää. Köyhyys ei ole vähentänyt kansan kauneudenkaipua.

Näille tytöille matkailu on pelkkää bisnestä.

Pääkaupunki: Phnom Penh, jossa 1,4 miljoonaa asukasta

Kieli: khmer

Uskonnot: buddhalaisia 95 %

Raha: riel

Aikaero Suomeen: + 5 tuntia

Elinajanodote: 60 vuotta

Reppumatkaajan vinkkejä:

Muista rokotukset ja malariapillerit

Varovaisuutta, mutta ei pelkoa. Maalaisjärkeä tarvitaan, mutta myös seikkailunhalua. Mopon vuokraaminen on edullista ja siten hyvä tapa säästää matkakuluja. Erityisen varovainen on oltava liikenteessä. Ajokortista on hyötyä, mutta liikennesäännöt ovat luovuutta vaativa käsite.

Kiitämme

- + Kaunista ja eksoottista luontoa
- + Turvallisuutta
- + Angor Watin oppaita
- + Pitkää historiaa, josta näkyy sivistyksen syvät juuret
- + Ystävällisiä ja avuliaita ihmisiä
- + Toimivaa, joskin hidasta liikennettä. Matkustamisen edullisuutta.
- + Liikenneyhteyksiä naapurimaihin.

Moitimme

- Ongelmia tullissa
- Matkailupalvelujen kehittymättömyyttä
- Epätasa-arvoisuutta
- Maamiinoja matkailualueiden ulkopuolella
- Prostituutiota, huumeita ja korruptiota

KOMMENTTI: Anni Kotkamaa

Tekemämme Kaakkois-Aasian kierros on tyypillinen nuorison suosima. Siksi Vietnam-Kambodza-Thaimaa -reitillä vaeltavat reppumatkailijoiden joukot. Olimme kierroksella alkuvuodesta, koska se on säiden puolesta parasta aikaa, ei liian kuumaa eikä tukahduttavan kosteaa. Kesällä monsuunisateiden aikaan kannattaa pysyä Suomessa. Talvi on Kaakkois-Aasiassa kuiva, kun taas kesällä sateet voivat kestää viikkoja.

Vaivoistaan huolimatta reppureissaaminen on ihmisläheistä matkailua. Matkasta saa mielenkiintoisen, kun tekee mahdollisimman paljon asioita paikallisten kanssa, puhuu heidän kanssaan, syö heidän ruokiaan ja ostaa heidän tuotteitaan.

Räättälöimme matkan itse, mutta huomasimme kulkevamme samoja polkuja kuin muutkin. Vapaan sooloilun esteenä on lähinnä se, että syvälle paikallisiin kuvioihin pääsee vain osaamalla paikallista kieltä, joita Vietnamissa ja Kambodzassa on useita. Valtavirran ulkopuoliset paikat voi tunnistaa siitä, että kerjäläisiä ei juuri ole. Kerjääminen keskittyy vilkkaimpiin matkailukeskuksiin.

Kambodzan kerjäläiset ovat lapsia, jolloin vaaditaan todella paksua nahkaa, että pystyy arvioimaan kenelle antaa rahaa ja kenelle ei. Emme antaneet rahaa juurikaan muille kuin maamiinujen vammauttamille. Lapsille annoimme mieluummin voileipiä, hedelmiä, nuudeleita tai muuta välipalaa. Niistä he näyttivät pitävän. Annoimme myös pieniä kolikoita, koska kuulumme, että lapset saavat helposti selkäänsä, jos menevät kotiin tyhjin käsin.

Taksissa on huolehdittava, että kuljettaja panee mittarin päälle. Mittarin näyttämä summa on yleensä huomattavasti kohtuullisempi kuin kuskin arvioima. Poljettava riksa tai katettu mopo ovat hyviä vaihtoehtoja. Paikallisetkin suosivat tuk-tuk -kyytiä. Muuten matkat on edullisinta taittaa junalla ja bussilla. Maassa on rautatietä noin 600 kilometriä.

Pikkubanaanit ovat hyvä välipala.

Moottoroidun tuk-tukin voi vuokrata kuljettajan kera tai ilman. Kuljettaja toimii myös matkaoppaana.

Vietnamin ja Kambodzan rajalla sain tullimieheltä passini ällistykseni kahteen osaan revittyinä, minulle kävi pellemiljoonat. Olin siis Phnom Penhissä ilman passia ja kansalaisuutta. Rajalla vaadittiin, että maahan saavuttua piti löytää Suomen suurlähetystö. Kambodzassa asia kuului Ranskan lähetystölle, joka edustaa EU-maita. Selvisin lopulta rajamuodollisuuksista pakolaisille tarkoitetulla tilapäisellä asiakirjalla. Paperien jokaiseen viralliseen osioon joutui odottamaan monta päivää byrokratian eri luukulla. Paperi maksoi lopulta 60 dollaria. Bangkokissa sain oikean suomalaisen passin. Se tuntui ihanalta! Passi kädessä oli helppo lähteä kohti uusia seikkailuja.

Kidutuskeskuksen valokuvat kertovat, että osa 1,7 miljoonasta tapetusta oli lapsia.

Toimittaja Anni Kotkamaa teki omatoimimatkan vuoden alussa, koska se sopii parhaiten alueen sääoloihin.